

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 22. januarja 1935.

Štev. 9.

Naše zadoščenje

Redko je bila katera nova vlada pozdravljena s tako splošnim zadoščenjem, kakor vlada g. Jevtića. Toda s prav posebnim zadoščenjem je bila pozdravljena od gospodarskih krogov. In to po vsej pravici! Kajti že deklaracija vlade je s svojim odkritim priznanjem obstoječih napak in z odločno napovedjo nove gospodarske politike veljala v prvi vrsti gospodarskim krogom. Zagotovilo, da bo vlada vedno iskala sodelovanja gospodarskih organizacij, je bilo naravnost apel na gospodarske kroge, da sodelujejo z vlado. Z veseljem se je tudi ves gospodarski svet temu pozivu odzval in nov duh je zavladal v vseh gospodarskih organizacijah ter nova volja po delu je poživila vrste gospodarstvenikov.

Ni pa ostala vlada le pri besedi, temveč je tudi z dejanji dokazala, da je krenila na novo pot. Nova uredba o Narodni banki, znižanje njene obrestne mere ter veliki govor finančnega ministra dr. Stojadinovića na seji Narodne banke, vse to so bili zgovorni dokazi, da je vlada uresničila svojo napoved in da se je nova gospodarska politika tudi začela.

Nihče pa ni te nove gospodarske politike zahteval s takšno odločnostjo in z neumorno vztrajnostjo ko gospodarski krogi in še posebej trgovski. Od velikega shoda v Mariboru, pa do vseh občnih zborov naših zvez, združenj ter plenarnih sej Zbornice in do velikanske manifestacije vsega jugoslovanskega trgovstva v Skopju, je bila osnovna zahteva trgovstva vedno ena in ista, da treba kreniti na nova pota, ker je bila stara gospodarska in finančna politika napačna. Toda tudi z najtežjimi argumenti podprte zahteve trgovstva so ostale skoraj vedno brez odmeva na odločilnih mestih in gospodarsko stanje države se je slabšalo. Ni se hotelo niti sprejemati zastopnikov gospodarstva, kakor je povedal na zadnji seji Centralnega predstavništva predsednik Savić, ker je vladala v naši finančni upravi popolna nedostopnost za želje in zahteve trgovstva. Iz istega razloga je nad vse omejevala gospodarskim krogom svoboda diskusije in vsak le količkaj bolj glasen protest, pa najsi je bil še tako upravičen, se je skušal likvidirati le s policijskimi ukrepi. Bilo je tako po velikem zboru Zveze v Kamniku, bilo je tako po sestankih trgovcev v Ljubljani in bilo je tako tudi po sprejemu deputacije gospodarskih krogov na finančni direkciji. Nič bolj značilno za duha, ki je vladal takrat, ko to, da so bili zastopniki gospodarskih krogov sprejeti s finančno stražo, kakor da bi naši gospodarski krogi le enkrat dali povod, da se jih sprejema na tak način.

Jasno je, da pri takšnih razmerah ni moglo priti do pravega sodelovanja gospodarskih krogov in odločilnih faktorjev. Bilo bi sicer takšno sodelovanje v največjo korist države in vsega njenega gospodarskega stanja in zato so tudi gospodarski krogi to sodelovanje iskreno želeli, a bilo je nemogoče, ker na drugi strani ni bilo volje za to.

Šele sedaj so odprta vrata za takšno sodelovanje in to je gospodarskim krogom v posebno zadoščenje. Kajti gospodarski krogi ljubijo našo državo in hočejo dvig in napredek Jugoslavije, zato pa tudi ne morejo biti ravnodušni, če vidijo, da se delajo napake, ki onemogočajo napredek. Da pa bo novo sodelovanje vladnih in gospodarskih krogov res uspešno, ne zadostuje, če je zavladal nov duh le na najvišjih mestih, temveč mora zavladati tudi na podrejenih. Zaupanje, ki si ga je mahoma pridobil novi finančni minister v vseh gospodarskih krogih, si morajo znati pridobiti tudi njemu podrejeni organi. Tudi oni morajo imeti smisel za zahteve davkoplačevalcev in kakor pravi novi trgovinski minister dr. Vrbanić, da so vrata zastopnikom gospodarskih organizacij pri njem

vedno odprta, tako morajo biti ta odprta tudi na vseh uradih in na vseh finančnih direkcijah. S finančnimi stražniki zastavljena vrata morajo postati v Jugoslaviji nemogoča stvar!

Zmaga nove gospodarske in finančne politike pa je končno gospodarskim krogom v zadoščenje, ker dokazuje, da je bilo njih stališče vedno pravilno, da so zahtevali samo izvedljive in koristne stvari in da je bila le slaba volja vladno, če vsi ti predlogi niso bili uresničeni. Z obžalovanjem pa moramo konstatirati, da je bil zaradi te slabe volje zamujen tempo našega razvoja in da bi bili danes že iz krize, če bi se upoštevali predlogi gospodarstvenikov tako, kakor so zaslužili.

Ugotovitve predsednika Savića

Politika zaprtih in odprtih vrat za trgovstvo

Beograjske »Trgovačke novine« so objavile v svoji številki z dne 20. januarja zapisnik o tretji seji Centralnega predstavništva v Beogradu v dneh od 13. do 15. januarja. V tem zapisniku čitamo tudi naslednje ugotovitve, ki jih je izrekel predsednik Savić na tej seji. Dejal je:

Politika zaprtih vrat

»Takoj po svojem povratku s seje v Zagrebu (lani poleti) sem se v smislu sprejetega sklepa prijavil za sprejem pri predsedniku vlade (Nik. Uzunoviću), fin. ministru (dr. Gjorgjeviću) in trgovskemu ministru (dr. Demetroviću), da bi jim izročil naše sklepe in dosegel sprejem Centralnega predstavništva tako, kakor je bilo na seji sklenjeno. Toda predsednik ministrskega sveta in finančni minister me nista sprejela, trgovski minister pa mi je pri sprejemu izjavil, da mu popolnoma zadostuje spomenica, ki sem mu jo izročil in ustno pojasnil ob izročitvi in da je popolnoma odveč, če se kličejo ljudje iz vse države v Beograd, da bi ponovili to, kar sem mu že jaz povedal.

V tej zadevi sem obiskal g. trgovskega ministra trikrat in ga prosil, da posreduje pri predsedniku vlade, da me sprejme kot Vašega zastopnika, toda od tega sprejema vseeno ni prišlo in sem moral začeti sondirati teren, da bom sprejet v avdienci od Nj. Vel. kralja.

Te dni pa je bil Nj. Vel. kralj na potovanju, najprej v Bolgarijo in skoraj nato v Francijo, ko se je dogodila marsejska tragedija ter je s tem propadla tudi moja namera. Zaradi tega tudi ni imelo smisla klicati Vas v Beograd, ker nas razen g. ministra za trgovino in industrijo nihče ni hotel poslušati, še manj pa, da pokaže pripravljenost, da sprejme našo spomenico in želje v nji izražene.

Zadnji poskusi in edina rešitev

V zvezi s tem sem poskušal tudi z zasebne strani po svojih kolegi ukreniti, da dobi predsednik vlade g. Nikola Uzunović natančno pojasnilo o naših namerah, da bi že enkrat dobil prepričanje, da ne zahtevamo nekaj, kar ni pravilno, kar ni logično in kar bi v kateremkoli pogledu škodovalo bodisi interesom drugih gospodarskih skupin, bodisi intencijam vlade. Prijatelji so napravili v tej smeri razne poskuse, toda iz meni neznanih vzrokov se tudi ta poskus pri predsedniku vlade ni posrečil, niti sem bil jaz sprejet. Isti primer je bil s finančnim ministrom in njegovim pomočnikom, ki je bil pristojen za vsa davčna vprašanja.

V vsem tem času je bil ves obup tako trgovskih združenj in trgovcev posameznikov izražen v aktih, ki sem jih neprestano dobival in ki so napovedovali kako težke bodo posledice določil § 7.

Preobrat na bolje

Prav tako so se mi pošiljale iz Beograda in iz notranjosti države neverjetne stvari o zlonamernih ocenah pridobnine na podlagi tega paragrafa, ko tudi o težkih posledicah navodil in pojasnil, ki so bila po zakonu neutemeljena in ki so se nanašala na uporabo tar. postavk 33. in 34. taksnega zakona.

Na eni strani naše trgovstvo v nevarnosti, da pride zaradi taksnega postopa-

njem pa moramo konstatirati, da je bil zaradi te slabe volje zamujen tempo našega razvoja in da bi bili danes že iz krize, če bi se upoštevali predlogi gospodarstvenikov tako, kakor so zaslužili.

Nočemo vzbujati rekriminacij, toda zaradi pravilne presoje novega položaja je potrebno, da se pokažejo napake, ki so se dogajale, da te v bodoče ne bodo več ovirale resničnega in plodonosnega sodelovanja gospodarskih stanov z vlado. Samo to pa je tudi edini namen teh vrstic.

nja na beraško palico, na drugi strani nedostopnost bivšega finančnega ministra in njegovih organov, vse to me je spravilo v silno težaven položaj, iz katerega je bila edina rešitev sklicanje velikega shoda vseh trgovcev, da se dogovorimo o ukrepih, ki bi se morali storiti v zaščito obstanka trgovcev in njihovih rodbin.

Baš v tem času pa smo dobili novo vlado, da se je takoj, kakor hitro je prišel na položaj finančnega ministra naš gospodarski strokovnjak g. dr. Milan Stojadinović, na oni ministra trgovine pa g. dr. Milan Vrbanić, občutilo, da bo sedaj nastalo zboljšanje in da je doživel sistem bivšega finančnega ministra popoln neuspeh.

In v resnici! Ko sem imel čast, da me je sprejel v soboto, dne 29. decembra 1934 finančni minister dr. Milan Stojadinović, sem začutil, da so nastopili za naše gospodarsko-finančne razmere boljši dnevi, ker so te razmere v rokah moza, ki je dorastel da vso gospodarsko finančno situacijo izvede iz kaosa, v katerem se nahaja. Minister dr. Stojadinović me je sprejel kar najbolj prijazno in izjavil, da mu je položaj trgovskega stanu zelo dobro znan in

Vprašanje davčnih olajšav

Delo zbornic za omiljenje davčnih bremen

V »Službenih saopštenjih«, ki jih je začela izdajati Trgovinska zbornica v Beogradu, je podrobno podan historiat prizadevanj vseh zbornic v državi za omiljenje davčnih bremen. Obenem pa je naveden tudi rezultat pogajanj zastopnikov zbornic z novim finančnim ministrom dr. Stojadinovićem in njegovim pomočnikom Dušanom Letico. Iz tega zanimivega poročila posnemamo:

Ze pred enim letom, ko se je začelo v skupščini razpravljati o novih davčnih zakonih, so začele vse zbornice ostro borbo proti novim davčnim bremenom. Zlasti se je ta borba poostрила, ko je praksa dokazala nevzdržnost novih davčnih predpisov. Na številnih sestankih zbornic so bila podrobno in z vso vestnostjo proučena vsa davčna vprašanja ter nato izvršene tudi številne intervencije. Posebne važnosti je bil sestanek delegatov zbornic z novim finančnim ministrom dr. Stojadinovićem dne 31. decembra. Na tem sestanku so dobili delegati zbornic vtis, da je novi finančni minister s svoje strani pripravljen storiti vse, da se olajša gospodarsko stanje v državi in da bo v ta namen vedno sodeloval z gospodarskimi krogom. Glede davčnih vprašanj je minister naročil zbornicam, da izvolijo tri delegate, ki bi potem vsa davčna vprašanja razmotrili skupno s pomočnikom fin. ministra Dušanom Letico. V prvih dneh januarja je tudi ponovno prišlo do tega sestanka in rezultat teh sestankov je bil naslednji.

Predvsem se je razpravljalo o nujni potrebi, da se odpravi § 7 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih. Zastopniki zbornic so podrobno navedli vse slabe praktične posledice tega paragrafa. Pomočnik ministra Letica je pazljivo poslušal dolga izvajanja delegatov in izjavil, da bo skušal vse te zle posledice čim bolj ublažiti. Zbornice pa

da bo storil vse, kar mu bo mogoče, da se ta popravi. Pri svojem delu bo vedno vprašal za mnenje zastopnike gospodarstva in trgovine in bo gledal na to, da se z zboljšanjem te gospodarske skupine spravi v sklad tudi smer gospodarske politike.

Svobodna diskusija

G. Savić je opozoril še na to, da mu je finančni minister dejal pri tej priliki, da dovoljuje našemu gospodarstvu svobodno javno diskusijo v gospodarsko finančnih vprašanjih, ker je mnenja, da bo to v veliko skupno korist.

»Naslednjo soboto, to je dne 5. januarja« — je dejal g. Savić — »sem imel čast, da sem bil sprejet z vso upravo naše Zveze od trgovskega ministra dr. Vrbanića, kateremu sem izročil našo resolucijo s skopljanskega kongresa, ko tudi sklepe naših prejšnjih sej, mu razložil naše potrebe in želje ter ga prosil za pomoč v teh naših upravičenih zahtevah.

Odprta vrata

G. minister je pazljivo poslušal moja izvajanja in ona mojih tovaršev ter ljubezljivo izjavil, da so njemu kot gospodarskemu človeku vse muke trgovskega stanu dobro znane in da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se napravijo koraki, ki bodo omogočili olajšanje. To zlasti glede fiskalnih obremenitev. Nadalje je izjavil trgovski minister, kakor preje finančni minister, da so nam pri njem vrata vedno odprta in da bo sprejel naše zastopnike pri vsaki priliki in da jim izkaže potrebno pomoč.

K temu poročilu bi le še dodali, da je bilo na podlagi referata g. Savića sklenjeno, da se Centralno predstavništvo prijavi za sprejem pri predsedniku vlade, finančnem ministru in trgovinskem ministru in da je bilo nato Centralno predstavništvo tudi od teh gospodov sprejeto.

bodo seveda še naprej zahtevale, da se ta paragraf sploh odpravi. Naglašajo pa že sedaj, da odprava tega paragrafa ne sme biti v škodo državi. Država ima vso pravico, da zahteva od državljanov to, kar ji pripada in kar ji državljanji morejo dati. Če bi torej po odpravi § 7 padli drž. dohodki države v tej meri, da bi to bilo usodno za državne finance, bi se moglo zgoditi, da bi nastali novi predpisi, ki bi bili za davkoplačevalce še bolj neprijetni, kakor pa je § 7. Zato morajo davkoplačevalci tudi v lastnem interesu gledati na to, da store svojo dolžnost do države.

Glede znižanja davčne stopnje za pridobnino je vse odvisno od dela davčnih odborov po odpravi § 7. Če bo delo davčnih odborov vestno, potem je znižanje davčne stopnje mogoče. Isto velja tudi glede pavšaliranja pridobnine za male trgovce.

Glede reparacije številnih napak, ki so se zgodile ob zadnji odmeri pridobnine, se more pričakovati, da bodo dobili reklamacijski odbori v ta namen potrebna navodila. Ni pa misliti na to, da bi se zaščitili oni, ki morejo plačati odmerjeni davek, temveč popravile se bodo samo storjene krivice.

Tar. post. 33 predpisuje takso na potrdila in na pobotnice. Po razpisu finančnega ministrstva z dne 17. maja 1934 pa se mora plačevati ta taksa tudi za vse plače, če obstoji o njih le kakršenkoli pismen zapisek. To je v nasprotju z zakonom. Pismen podatek še ni pobotnica in zato ne podleži taksi. G. Letica je izjavil, da bo to vprašanje še proučil in se potem izjavil.

Finančni kontrolni organi so napačno razumeli besedilo nekega odloka finančnega ministrstva, ko da prodajalec ne smejo prevažati takse od kolkovanih računov na kupea. To je v nasprotju z zakonom, ki

se o tem vprašanju sploh ne izreka, temveč ga pušča odprtega. G. Letica je obljubil, da bo to vprašanje blagohotno proučil in izdal nato sklep ministrstva.

Glede pretirane obremenitve avtobusnega prometa so dobili zastopniki zbornice jasen vtis, da ima finančno ministrstvo resno voljo, da se to vprašanje v kratkem vsestransko pregleda.

Prav tako bo ministrstvo ponovno razmotrilo vprašanje zastarelosti taksnih pre-

stopkov. V mejah zakona se bo skušalo ustreči upravičenim zahtevam davkoplačevalcev.

Poročilo delegatov se zaključuje z ugotovitvijo, da je sedaj v finančnem ministru polno razumevanje za vse težkoče, s katerimi se bori poslovni svet. Znova pa poročilo poudarja, da more zahtevati od države obzirnost do svojih interesov samo tisti, ki tudi do države izpolnjuje svoje obveznosti.

Zahteve našega lesnega trgovstva

V soboto, dne 19. t. m. je bila v Trgovskem domu seja Osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki je osrednja organizacija našega lesnega trgovstva. Na seji se je razpravljalo o vseh najvažnejših vprašanjih lesne trgovine. V poročilu o delovanju Osrednje sekcije je bilo zlasti naglašeno stališče, ki ga je zavzela sekcija proti ustanovitvi Centralnega odbora lesne industrije v Beogradu.

Seja je ugotovila, da se naš položaj na italijanskem lesnem tržišču ni izboljšal. Kliring ovira promet, izplačila pa so jako dolgotrajna. Italija je pred kratkim na novo uredila notranjo prevozno tarifo, ki bo neugodno vplivala tudi na naš izvoz.

Kljub vsem akcijam in zahtevam, da se uredi položaj med našimi izvozniki in italijanskimi uvozniki in da se pričnejo nova pogajanja, kakor je bilo nameravano z ozirom na preference, ki naj bi jih dala Italija našemu izvozu v kompenzacijo za avstrijske preference, se ni v tem pogledu nič storilo in vsa prizadevanja v ta namen so ostala brezuspešna.

Po poročilu o potrebi izpremembe prometne politike se je soglasno ugotovilo, da je čezmerna fiskalna obremenitev prometa povzročila padanje železniškega prometa, in sicer tako po količini kot tudi po vrednosti. Visoke prevozne tarife, ki v dostih primerih v notranjem prometu presega govor vrednost blaga, ovirajo trgovino in povzročajo škodo trgovstvu.

Zato zahteva lesno trgovstvo, da se prevozne tarife, ki niso več v skladu s položajem gospodarstva, znižajo za 50 odstotkov. Izpremeni naj se prometna politika v tem pravcu, da ob zmernih tarifah omogoča razvoj notranjega prometa, kar je tudi v interesu državnih financ.

Pri urejanju prevoznih tarif naj se uvede notranja in zunanja tarifa. Prevoznina v notranjem prometu naj se porazdeli po oddaljenosti od kraja vtvorjenja do kraja iztvorjenja tako, da se dovoli za

prevoz blaga na progi od 50 do 100 km 20odstotno znižanje na predpisano tarifo, na razdaljo od 100 km dalje pa 50odstotno znižanje. Za prevoz v inozemstvo v obmejnih krajih, naj se določi posebna eksportna tarifa.

Znižajo naj se tudi najemnine ležarinskih prostorov na železniških postajah, ker so zaradi previsoke najemnine danes ležarinski prostori prazni.

Lesno trgovstvo, ki je obremenjeno z vsemi mogočimi pristojbinami, nujno želi, da se zniža tehtarina, tariranje in nakaznina.

Obširna je bila debata o kreditu in razdolžitvi. Otvorijo naj se zopet poslovni krediti in uredi naj se obrestna mera na znosni višini. Glede razdolžitve in znižanja starih dolgov in obresti do leta 1931. naj se izvede znižanje starih dolgov za 40 odstotkov.

Proti izterjavi poslovnih kreditov po denarnih zavodih je treba pokreniti, da se ti krediti ne izterjujejo nasilno in z rubežni, pri kateri se proda blago ali posestvo v brezcenje. Zato je potrebna zaščita proti takemu načinu izterjavanja dolgov.

Debatiralo se je nadalje o raznih plačilnih težkočah v inozemskem izvozu in zahtevalo, da se z državami, v katere izvažamo les, uredi plačilni pogoji, ki naj dajo možnost hitrejšega izplačila terjatev. Veljavnost uverenja naj se podaljša na tri mesece; z ozirom na težke razmere lesne trgovine in v svrhu omogočitve izvoza je potrebna ukinitve potrdila o tekočih vplačanih davkih. Znižajo in poenostavijo naj se banovinske takse, ki obremenjujejo sežnjo in uporabo ceste. Razpravljalo se je končno še o sestavi davčnih in reklamacijskih odborov.

Ta zbor organizacije lesnih trgovcev je bil izraz težke situacije notranje in zunanje lesne trgovine in želja, da bi odločilna mesta smotrenejše podpirala to, nekdanj tako važno gospodarsko stroko.

Občni zbor gostilničarske pivovarne v Laškem

V četrtek, dne 17. januarja je bil v Laškem 3. redni letni občni zbor Gostilničarske pivovarne, ki ga je otvoril predsednik upravnega odbora Ciril Majcen, restavriter v Ljubljani. Podal je poročilo za poslovnost leto 1934. Omenjal je predvsem velike zapreke, ki so se pojavile s splošno gospodarsko krizo tudi pri Gostilničarski pivovarni ter so zavrele pravočasno oživetje naertha. Vsekakor pa je kljub zaprekam zidanje pivovarniških objektov napredovalo tako daleč, da je sedaj treba samo še montirati kotle in stroje, pa se lahko začne obratovanje. Upravni odbor je odločen, da bo izpeljal program do konca, ne oziraje se pri tem na desno in levo. Različni malodušneži in nasprotniki podvzemajo sicer vse mogoče, da bi dosegli preprečitev naertha, vendar bo njihovo prizadevanje zaman.

Predsednik tehničnega odbora inž. Hugo Uhlir je podal izčrpno poročilo o zidavi pivovarniških objektov ter omenil pri tem, da je poskrbel za upravo tudi za posodo ter ima do sedaj v zalogi čez 4000 sodov, ki jih je izdelala v lastni režiji in v različnih velikostih. Ostali inventar se ceni na približno 800.000 dinarjev. Zidanje tvorniških objektov se zaradi sukcesivnega plačevanja delnic ni moglo izvršiti v enotnem tempu. Poslopja so se dogradila postopoma, zidana pa so najsolidnejša.

Predsednik nadzornega odbora g. Ogrič je sporočil, da znaša število delnic 2666. Na skupnih plačilih na račun delnic se je leta 1933-34. vplačalo Din 6.109.485/17. Na račun strojev je prešla brnska tovarna že vsoto Din 1.700.000/-. Od plačane delniške glavnice, ki je bila že ob početku ustanovitve naložena pri denarnih zavodih, je zamrznjenih ca. 2 in pol milijona Din. Zaostanki na še ne plačanih delnicah, ki se postopoma izterjujejo, znašajo Din 1 in pol milijona. Glede zaostankarjev se je razvi-

la zelo ostra debata, zlasti glede sporočila uprave, da je morala proti vsem nastopiti sodno pot.

Nato je bilo sprejeto poročilo in bilanca z absolutno večino glasov.

Po 15 minutnem odmoru so se vršile volitve upravnega in nadzornega odbora. Predlagana lista je bila soglasno sprejeta ter so v upravnem odboru:

Ciril Majcen, Ljubljana, dr. Roš, Laško, inž. Hugo Uhlir, Loka, Adolf Lakner, Črnomelj, Josip Kramer, Celje, Ignac Banko, Ljubljana, Miha Črne, Bled, Avgust Dolinšek, Hrastnik, Gvido Počivavšek, Trbovlje; namestniki: Josip Vauca, Trbovlje, Vinko Gorenjak, Slov. Bistrica in Jakob Šinkovec, Črnomelj.

Nadzorstveni odbor: Karel Kovač, Stari trg, Valentin Škander, Šiška, Franc Juvančič, Zidani most, Anton Wagner, Radovljica, Franc Kandušar, Mengeš, Konrad Neuhold, Slovenska Bistrica, Martin Ritonja, Gornja Radgona, Ivan Bohinc, Medvode in Franc Žumer, Cerknica; namestniki: Josip Hauka, Trbovlje, Ivan Truden, Stari trg in Filip Ogrič, Novo mesto.

Pri izpremembi pravil so se nekateri odstavki v pravih popravili in izboljšali, vendar brez bistvenega učinka na splošni smisel.

Ob pol 16. uri je zaključil predsednik g. Majcen dobro uspeli občni zbor, ki je bil sem in tja deloma precej buren in poln debate.

Že v 24 urah harva, plesira in ko-mišno snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Darujte za spomenik blagopokoj-nemu viteškemu kralju Aleksan-dru I. Zedinitelju

Nabiralna akcija za spomenik je v polnem razmahu. Požrtvovalni prijatelji so z nabiralnimi polami pridno na delu. Pisarna odbora je razposlala veliko število pozivov na razne ustanove, posameznike itd. za prispevke. Naj ne bo nikogar v Dravski banovini, ki bi se hotel odtegniti tej plemeniti patriotski dolžnosti. Slehernik lahko daruje vsotico!

Tekmujemo med seboj, da omogočimo Ljubljani čimprej postavitev dostojnega spomenika našemu narodnemu Vodji, ki je vse svoje — žal tako kratko življenje — z nadčloveškim samozatajevanjem posvetil blaginji svojega jugoslovanskega naroda in ki je padel v službi naroda.

Potrebne informacije se dobe v pisarni podpisane odbora, ki se nahaja v palači Trboveljske premogokopne družbe (Gledališka ulica) IV. nadstropje, tel. št. 3953.

Čuvajmo Jugoslavijo!
Odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Članski sestanki ljubljanskega združenja trgovcev

Uprava Združenja trgovcev v Ljubljani priredi članske sestanke za posamezne okraje, ki bodo:

v sredo, dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer za okraj Bežigrad in Šiško v gostilni M. Stepiča;

v četrtek, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer za Dolenjski okraj v prostorih gostilne pri Česnovarju, Dolenjska cesta;

v petek, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer za Šmartinski okraj v prostorih gostilne pri S. Mencingerju.

Vabljeni so vsi gg. člani, da posetijo te sestanke, na katerih se bodo obravnavala gospodarska in druga vprašanja, ki posegajo v interese trgovstva.

Statistika zavarovanega delavstva v novembru

Po podatkih Središnjega urada je bilo v novembru pri vseh njegovih uradih zavarovano 564.274 delavcev in nameščencev, za 1.187 manj kot v oktobru in za 23.584 več kot v novembru 1933.

Absolutno je prirastek zavarovanega delavstva največji pri okrožnem uradu v Ljubljani (za 3.649), v Splitu (več 2908), v Nišu (več 2655) in v Zagrebu (več 2.471). Relativno pa je največji prirastek v Sušaku (za 18'37 odstotkov), Splitu (18'07 odstotkov) in v Nišu (12'44 odstotkov).

V večjem obsegu je padlo število zavarovanega delavstva pri okrožnem uradu v Osijeku, kjer se je znižalo za 661 zavarovancev ali za 1'45 odstotka.

Od zasebnih bolniških blagajn izkazuje neznamen padec članstva zagrebški »Merkur«, in sicer za 11 članov. Pri obeh drugih blagajnah pa se je število članstva povečalo. Zlasti pri Trg. bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani, kjer se je članstvo povečalo za 537 članov ali za 8'19 odstotka.

Povprečna dnevna zavarovana mezda znaša 21'98 Din in se je v primeri s prejšnjim letom znižala za Din 0'86. Zmanjšalo se je namreč število zavarovancev z dnevno mezdo nad 24 Din za 6.504, dočim se je število onih z manjšo dnevno mezdo povečalo za 30.088 zavarovancev.

Skupna zavarovana vsota je ostala zato skoraj neizpremenjena in znaša 309'37 milijonov dinarjev.

Izpit za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre pri Zbornici za TOI v Ljubljani,

ki bi morali biti v mesecu januarju t. l. se prelože in bodo: pismeni del izpitov v dneh 7. do 12. februarja t. l., ustni del pa dne 13. februarja, oziroma na dan, ki ga bo komisija naznanila kandidatom. Izpit o občni izobrazbi in znanju bo v dneh 18. in 19. februarja t. l. Kandidati bodo o točnem datumu izpitov in o pripustitvi k izpitu obveščeni še s posebno odločbo.

Ponudbe in povpraševanja

Tvrđka Allalouf & Co., Salonica (Grèce) 10, Rue Metropole, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki stavbnega lesa, ki ga namerava uvažati tvrđka v Palestino. Ponudbe je poslati direktno na tvrđko v francoskem jeziku.

Politične vesti

Bivši poslanec koroškega deželnega zbora dr. Petek je poslal pritožbo na Društvo narodov zaradi zatiranja koroških Slovencev. Zlasti se je pritoževal zaradi nasilja, ki so ga uganjale avstrijske oblasti nad koroškimi Slovenci za časa zadnjega ljudskega štetja. Pritožba je spravila avstrijske delegate v mučno zadrego.

Predsednik vlade Jevtić se je sestal v Ženevi z Litvinovim ter imel z njim zelo dolg razgovor. Sestanek je pripravil turški zunanji minister Tefik Ruždi Aras.

Jugoslavija, Češkoslovaška, Rumunija, Grška in Turčija na eni ter sovjetska Rusija na drugi strani so se obvezale, da ne podpisajo nobene mednarodne politične pogodbe brez pristanka druge stranke. S tem je onemogočeno, da bi se Rusija pridružila paktu štirih velesil.

Zenevska pogajanja so dokazala, da bi mogel rimski sporazum nad Lavalom in Mussolinijem zopet spraviti mednarodno politiko na tir pakta štirih velesil. Z energičnim nastopom Turčije in potem držav Male antante ter Balkanskega sporazuma je bila ta politika hegemonije velesil preprečena in Francija se je zopet trdno odločila za vzhodni pakt.

Laval je tik pred svojim odhodom iz Ženeve izjavil, da sta sklenila z Litvinovim formalno obvezo, da nadaljujeta delo za sklenitev vzhodnega pakta.

Titulescu pa je izjavil, da so države Male antante, Balkanskega sporazuma ter Francije danes najmočnejše jamstvo miru. Ta politika nam bo z bližnjo sklenitvijo vzhodnega pakta dosegla nov uspeh.

Laval je izjavil zastopnikom Male antante in Balkanskega sporazuma, da je glavni francoski pogoj za priznanje nemške enakopravnosti v oboroževanju, da Nemčija pristopi k vzhodnemu paktu in da zopet vstopi v Društvo narodov.

Ob priliki londonskega obiska Flandina in Lavalu bo zunanji minister Simon izjavil, da Anglija odobrava francosko-italijansko iniciativo za zagotovitev avstrijske neodvisnosti.

Pogajanja radi sklenitve »pakta o nevmešavanju«, ki ga predlagata avstrijskim sosednim državam Laval in Mussolini, so ostala brezuspešna, ker se je avstrijski zunanji minister trdovratno upiral zahtevi Male antante, da je vprašanje povratka Habsburžanov v Avstrijo mednarodno vprašanje, ki se tega pakta ne tiče.

Mussolini je povabil zunanje ministre držav Male antante v Rim, kjer naj bi bil prihodnji sestanek Male antante. Vest, ki jo je objavil v senzacionalni obliki »Daily Herald«, pomeni, če je seveda resnična, popoln preobrat v Mussolinijevi politiki napram Mali antanti.

Objavljeno je bilo poročilo madjarske vlade o njeni preiskavi o marsejskem zločinu ter o delu teroristov na Madjarskem. Poročilo je silno razočaralo ter napravilo v vseh ženevskih krogih zelo slab vtis. Deloma pogreva poročilo že stare trditve madjarskih delegatov, mestoma se celo vmešava v jugoslovanske notranje zadeve, v glavnem pa se trudi, da bi se dokazala dobra volja Madjarske, kakor da je začela preiskavo iz lastne volje, ne pa po nalogu Društva narodov. Vendar pa poročilo vseeno deloma priznava madjarsko krivdo, ko navaja, da je bilo pet uradnikov kaznovanih, ker so premalo pazili na hrvatske emigrante.

Tudi na Madjarskem je napravilo poročilo madjarske vlade zelo slab vtis. Tako piše opozicijska »Nepsava«, da pomanjkljivo madjarsko poročilo ne bo zadovoljilo Jugoslavije in da se bo zato v Ženevi znova razpravljalo o madjarski krivdi, kar Madjarski gotovo ne bo v korist. Najbolje bi zato bilo, da bi se Madjarska sporazumela z Jugoslavijo.

Svet Društva narodov je sklenil, da razsodi o pritožbi Grčije proti zatiranju grške manjšine v Albaniji mednarodno razsodišče v Haagu. Nadalje je Svet zavrnil pritožbo kneza Plessa, ker mu je Poljska vlada zaplenila premoženje, ker ni plačeval davkov in so ti narasli na 11 milijonov zlotov.

Laval je izročil gen. tajniku Društva narodov spomenico o stališču, ki ga zavzema Francija do beguncev iz Posarja. V tej spomenici se naglašja, da mora Društvo narodov prevzeti do teh beguncev ne samo moralno, temveč tudi materialno dolžnost. Francija ne bo odklanjala posarskih beguncev, toda le v primeru, če ji Društvo narodov obljubi primerno podporo.

Velik protestni šodh proti italijanskemu preganjanju grškega življa v Dodekanezu je bil v Atenah.

Denarstvo

Uredba o revolving-kreditih Narodne banke

Na podlagi člena 63. fin. zakona za leto 1934/35 in na predlog fin. ministra je izdala vlada uredbo o likvidaciji revolving-kredita Narodne banke, katere čl. 1. in 2. določata:

Narodna banka more začasno in izjemno od čl. 5. zakona o denarju kraljevine Jugoslavije in v svrhu popolne likvidacije vseh revolving-kreditov v tujini, obdržati kritje v zlatu in devizah, izračunjenih po zakonitem tečaju, obenem z že določenim prircom 28,5 %, v višini najmanj 25 % vseh svojih obvez na pokaz, a da bo najmanj 20 % vseh teh obvez kritih v zlatu, ki se nahaja v trezorjih Narodne banke.

Narodna banka ne sme pod nobenim pogojem in v nobeni obliki obremeniti svoje zlate in devizne podloge.

Posledice te uredbe so:

Zlata podloga se z vrnitvijo 314 milijonov frankov revolving-kreditov sicer zmanjša za približno 900 milijonov Din. V resnici pa je bilo teh 900 milijonov Din zlate podloge le fikcija, ker to zlato ni bilo naše, temveč z njim sploh nismo mogli razpolagati ter morali za ta dolg plačevati na leto približno 30 milijonov Din obresti. Teh obresti sedaj ne bo treba več plačevati in Narodna banka bo za teh 30 milijonov Din na boljsem. Toda ne za to, kakor je dejal finančni minister Stojadinović, da poveča dividendo delničarjem ali da pomaga državnim blagajni, temveč da pomaga narodnemu gospodarstvu z znižanjem obrestne mere. To se je tudi zgodilo.

Na drugi strani pa bo imela uredba to posledico, da se bodo zlato in devize Narodne banke računale po njih dejanski vrednosti in bo zlato in devizna podloga po odplačilu onih 314 milijonov frankov znašala 1579 milijonov Din. Skupno zlato in devizno kritje bo torej padlo na 30,6 %, kar je več, kakor zahteva nova uredba, samo zlato pa se bo znižalo na 27,6 %, kar je več, kakor je zahteval prejšnji zakon in sedaj uredba.

Bilanca Narodne banke

Iz bilančnega izkaza Narodne banke za leto 1934. je razvidno, da je bil poslovni uspeh banke lani znatno ugodnejši kot v letu 1933., čeprav so se dohodki znižali od 1633 milijonov v letu 1933. na 1283 v letu 1934. Predvsem so padli dohodki vsled znižanja posojil. Tako so se zmanjšali dohodki od eskomptnih obresti od 1225 na 921, od lombardnih pa 240 na 161 milijonov Din. Dvignili pa so se razni dohodki od 99 na 128 milijonov Din. Večji uspeh je dosežen predvsem vsled znižanja stroškov. Režijski stroški so padli od 632 na 548 milijonov Din. Znatno so se zmanjšali odpisi dvomljivih terjatev. V letu 1932. so znašali ti 508, v letu 1933. celo 631 milijonov Din, lani pa le še 328 milijonov Din. Se vedno pa so ti odpisi visoki. Upati je, da ne bo več tako velikih odpisov dvomljivih terjatev in da s tem posledice Matejčeve afere zaustavljene. Vsekakor je odpis 1467 milijonov Din v treh letih na dvomljivih terjatvah zelo visoka številka.

Cisti dobiček se je dvignil od 19 na 216 milijonov Din, je pa manjši kot v l. 1931., ko je dosegel 375 milijonov. Od čistega dobička dobi država 98 (lani 49) milijonov Din. Dividenda bo znašala 360 Din od delnice.

*

Prva posledica nove finančne politike ministra Stojadinovića je, da so na pariški borzi krepko napredovali tečaj jugoslovanskih papirjev. Tako se je dvignil tečaj 4 in pol odstotnega posojila od 180-50 na 193-50. Podobno so napredovali tudi drugi jugoslovanski papirji.

Belgijski proračun za leto 1935 predvideva 9.842 milijonov frankov dohodkov in 9.902 milijonov frankov izdatkov.

Kako se naj izvede razdolžitev

Na konferenci vseh trgovskih obveznih združenj v Osijeku dne 30. decembra je bil izvoljen odbor desetorice, ki naj izdela načrt razdolžitve trgovcev, obrtnikov in industriancev, prizadetih od zaščite kmeta in denarnih zavodov. Odbor desetorice je svoje delo dokončal ter soglasno sklenil, da bi se morala razdolžitev izvesti po teh načelih:

Izredna zaščita se daje vsakemu nelikvidnemu trgovcu, obrtniku in industrialcu, ki more dokazati, da so njegova aktiva večja od pasiv in ki more verjetno utemeljiti, da je zašel v denarne težkoče zaradi zaščite kmeta ali denarnih zavodov. Zaščita se bo nudila na zahtevo in po izvedenem individualnem postopku.

Zaščita se nanaša samo na dolgove, nastale do 1. januarja 1933.

V materialnem oziru se naj ta zaščita sklada tako glede pogojev, ko tudi glede rokov s sedanjo in eventualno tudi bodočo zaščito kmeta in denarnih zavodov.

Postopek glede izvedbe zaščite se naj poveri posebnim sodiščem, ki naj bi se ustanovila za zneske od 10.000 do 100.000 dinarjev pri okrajnih sodiščih in ki naj bi jih sestavljali: okrajni sodnik, odnosno njegov namestnik, zastopnik Narodne banke in zastopnik pristojnega obveznega združenja. Za dolgove nad 100.000 Din naj bi se sestavila posebna sodišča na sedežu okrajnih sodišč, ki naj bi jih sestavljali: predsednik, odn. namestnik preds. okrajnega sodišča, zastopnik Narodne banke in zastopnik pristojnega obveznega

združenja. Pri tem postopku ne bi bilo obvezno, da stranke zastopa odvetnik.

Vsi sklepi teh sodišč so izvršni ter niso proti njim dopustna nobena pravna sredstva.

Prošnje za dovolitev zaščite se morajo vložiti v teku treh mesecev, ko stopi ta uredba v veljavo.

Vse prošnje, potrjena, zapisniki itd. za postopek se oproščajo vseh sodnih taks in davščin.

Stroški postopanja padajo na breme dolžnika, vsak upnik pa plača svoje stroške.

Za prisilno poravnavo izven stečaja se predlagajo te izpremembe: Če se ponudi 40 % kvota, potem se more dovoliti dvoletni rok odplačevanja, pri 50 % kvoti se dovoli triletni in pri 60 % kvoti štiriletni rok odplačevanja. Kot poravnalni upravitelji se smejo imenovati samo trgovci, industrialci in obrtniki, in sicer na predlog pristojnega obveznega združenja za vsak konkretni primer.

Objavljamo ta načrt le v informacijo, ker je danes vprašanje razdolžitve nekmetov v vsaj državi predmet živahnih razprav. Vsi predlogi osješkega odbora desetorice pač ne bodo sprejeti od vseh in predlagane bodo skoraj gotovo razne izpremembe. Tako na primer je malo razumljivo, zakaj bi moral biti v posebnih sodiščih zastopnik Narodne banke, ko pa v večini okrajnih sodišč ni nobene podružnice Narodne banke in ko bi zastopniki domačih denarnih zavodov gotovo bolje izpolnili to mesto.

Mariborski trgovci in nova uvoznina

Predlog o zvišanju uvoznine, ki ga namerava izvesti mariborska mestna občina, je vzbudil v vseh gospodarskih krogih umevno pozornost, največjo pažnjo mu pa posvečajo trgovski krogi, ki so pač po novi uvoznini najbolj prizadeti. Uvoznina zadeva trgovsko blago najraznovrstnejših branž, ki se za trgovca za toliko podraži, kolikor bo obremenjeno z uvoznino. To pa je za detajlnega trgovca kakor za grosista velevažno vprašanje, posebno danes, ko je položaj v krogih konzumentov do skrajnosti napet in se gleda pri nakupu za vsako paro. Mariborski trgovski krogi se radi tega ves čas favijo z uvoznino ter so preračunavali predlog mestne občine že na številnih sejah vodstva Združenja trgovcev, katerim so prisostvovali tudi razni trgovski in gospodarski strokovnjaki. Na teh sejah se je načrt o zvišanju uvoznine predelal v vseh podrobnostih. Pri tem se je ugotovilo, da je res zelo pomanjkljiv in da bodo potrebne še znatne korekture. Rezultat svojih posvetovanj so trgovski krogi predložili vodstvu mestne občine v posebni spomenici, ki predlaga v glavnem te izpremembe:

Tar. post. 1.: svileni izdelki, fotografski aparati in sestavni deli, žepne ure in zlatarske potrebščine, predmeti iz alpeke, parfumerija, kozmetična sredstva in dišave; za vse te predmete bi se po občinskem predlogu plačevala uvoznina 800 Din za 100 kg. Predlog trgovcev je 400 Din, za parfumerijo, kozmetična sredstva in dišave pa 100 Din.

Tar. post. 2.: volneni izdelki, novi čevlji iz usnja, igrače (Nürnbergsko blago); občina 600 Din, trgovci 200 Din.

Tar. post. 3.: Svileni blago, brušeno in luksuzno steklo, bombažni izdelki in izgotovljeni klobuki, izdelki iz sladkorja in slaščice, novo trdo pohištvo, toaletna in medicinska mila; občina 400 Din, trgovci 100 Din; za izdelke iz sladkorja in slaščice Din 4—, za izgotovljene klobuke 200, za novo trdo pohištvo 300, za toaletna in medicinska mila 50 Din.

Tar. post. 4.: Pržena in zmleta kava, sodarski izdelki iz trdega lesa; občina Din 300, trgovci isto.

Tar. post. 5.: Avtomobili in motocikli in njih sestavni deli, izdelki iz aluminija, gumeni plašči in zračnice za avtomobile in dvokolesa, vse druge ure, godbeni in glasbeni instrumenti; občina Din 200—;

trgovci pa ločijo avtomobile in je njih predlog: osebni Din 50—, tovorni 25—, gumeni plašči in zračnice za avtomobile in kolesa Din 50—, za ure in glasbene instrumente Din 200—.

Tar. post. 6.: Lahki stroji do 100 kg teže, elektromotorji in akumulatorji, aluminijasta pločevina, mizarski izdelki za stavbe, novo mehko pohištvo, čokolada in kakao, vse vrste mesa, kruh in slično pecivo, čaj, južno sadje, lešniki, orehi, izdelki iz usnja in galanterijska roba iz usnja, umetne cvetlice, dežniki, solčniki in izprehajalne palice, sodarski izdelki iz mehkega lesa; občina Din 100—, trgovci Din 25—, za čaj in južno sadje Din 8—, lešnike in orehe Din 4—, za umetne cvetlice Din 300—, za sodarske izdelke iz mehkega lesa Din 50.

Tar. post. 7.: Svileni preja za trgovino, izdelki iz trdega kartona (papirnaše), težki stroji nad 100 kg teže, izdelki iz niklja, navadno milo, šivalni, pisalni, računski in slični stroji, bicikli, otroški vozički; občina Din 50—, trgovci Din 15—, za stroje, bicikle in otroške vozičke Din 10.

Tar. post. 8.: Volnena preja, porcelanasti predmeti in izdelki, razni aparati in instrumenti in sestavni deli, testenine, papirnate vrečice; občina Din 20—, trgovci Din 10—.

V tar. postavki 9.: predlagajo trgovci, naj se zviša uvoznina na vse vrste orožja od v načrtu predvidenih Din 8— na Din 200—, dočim se strinjajo s vsemi ostalimi tar. postavkami, ki predvidevajo uvoznino v višini od Din 8— do Din 0-50.

Pač pa so poslali mestni občini posebno spomenico gradbeniki, v kateri opozarjajo, da je gradbeni material previsoko ocenjen ter bi se zidanje v Mariboru radi tega preveč podražilo.

Na podlagi vseh teh ugotovitev je mestni finančni odbor začel s ponovno korekturo tarife ter je upati, da se bodo želje trgovskih krogov primerno upoštevale, tembolj, ker je tudi v občinskih krogih prevladala uvidenost, da ne kaže trgovino preveč obremenjevati. Veliko trdijo, ki se bavijo s prodajo na debelo ali ki imajo svoje odjemalce v glavnem v podeželskih krogih, bi bilo namreč prisiljenih, da prestavijo svoje obratovalnice v neposredno okolico mesta, s čemer bi bilo mesto samo najbolj prizadeto. Treba bo pač še spraviti v sklad z izraženimi zahtevami tudi

želje drugih gospodarskih krogov, predvsem obrtnikov in industrije ter upoštevati potrebe konzuma, da ne bo nova uredba izzvala neprijetnih pretresljajev v mariborskem gospodarstvu.

Dobave-licitacije

Dne 31. januarja bo pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnice v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo ščetk, vrvi, jermenj, salmijaka itd. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dne 24. januarja bo pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 46.500 kg svinjske masti; dne 28. januarja pa pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu za dobavo 70.000 kg svinjske masti.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 25. januarja ponudbe o dobavi vijakov, zatikačev, matic in žičnih vrvi; do 26. januarja o dobavi železa; do 28. januarja o dobavi podložnic za vijake in plinskih cevi; do 29. januarja pa o dobavi delov za brzino mere.

Prometno-komercialni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 28. januarja ponudbe o dobavi stenja. — (Pogoji so na vpogled pri oddelkih.)

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 31. januarja ponudbe o dobavi 25 plošč železne pločevine.

Pri Generalni direkciji drž. železnice v Beogradu bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 29. januarja za dobavo raznih žarnic; dne 5. februarja za dobavo 176.800 kg okroglega železa in 46 bakrenih krpnih plošč za lokomotivne peči; dne 6. februarja za dobavo 59.000 kg bakrenih drogov, 500 ton livarskega in 400 ton kovaškega koksa ter 62.000 kg peresnega jekla.

(Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku direkcije drž. železnice v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba št. 194 vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Dne 2. februarja bo pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 7000 kg konjske žime. (Pogoji so na vpogled pri skladišču.)

Dne 4. februarja bo pri Upravi Zavoda za izradu vojne odeče v Beogradu javna ustna licitacija za dobavo 80.000 vreč. — (Pogoji so na vpogled pri upravi.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 24. januarja ponudbe o dobavi 12 zavrtkov svinčnikov, 200 pol indigopapirja, 100 radirk; do 31. januarja pa o dobavi ventilov.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 31. januarja za dobavo 75.000 kg pocinkane pločevine;

dne 5. februarja za dobavo raznega jekla;

dne 7. februarja pa za dobavo 1 aparata metalizator.

Dne 31. januarja bo pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu ofertna licitacija za dobavo azbesta, grafitu, gume; dne 1. februarja pa za dobavo 20.000 m impregniranega platna, 150 kg sukanca in 100 m lanenih jermenov.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 4. februarja ponudbe o dobavi 1000 m trakov.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 7. februarja ponudbe o dobavi 100 steklenic kisika in 10.000 m železne žice.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 4. februarja ponudbe o dobavi azbestnih vrvi. (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 1. februarja za dobavo železa; dne 4. februarja za dobavo trakov, amerikan-platna in bombaža za čiščenje; dne 8. februarja za dobavo orodja; dne 9. februarja za dobavo konjskih odej; dne 11. februarja za dobavo stroja za glajenje (Zylinderschleifmaschine); dne 13. februarja za dobavo raznih strojev; dne 16. februarja za dobavo žice, bergmanovih cevi; dne 18. februarja za dobavo bakrenih trakov, jekla in manesmanovih cevi.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Razglas.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razglasa po členu 11. navedbe gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928, št. 14.402/III, o legitimiranju trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila in o izdajanju legitimacij za trgovske potnike »Ur. list« z dne 24. avgusta 1928, št. 289/81, da je izdala v razdobju nadaljnjih treh mesecev, in sicer od 1. oktobra 1934 do 31. decembra 1934 naslednje nove legitimacije:

386. Goltes Adolf, Ljubljana — Savnik Ivan, tvornica rokavic, trikotaje, naramnic in kravat, trgovina z mešanim blagom, Kranj.
387. Govekar Vinko, Ziri — Postolarska zadruga r. z. z o. z., čevljarstvo, Ziri.
388. Dolenc Ignac, Vič — »Proja«, d. z. o. z., veleprazarna kave in tovarna hranil, Ljubljana.
389. Šodan Cecilija, Split — Jos. Kunc & Komp., tovarna tkanin in pletenin, Ljubljana.
390. Troppan Franc, Dravice — Kousalik Bogomil, tkalski obrt, Vir pri Domžalah.
391. Kopač Feliks Janeza, Dobruška — Maček Jožef, čevljarstvo, Ziri.
392. Alkalay S. M., Sarajevo — »Totrac«, d. z. o. z., tovarna trakov, Ljubljana.
393. Lobnik Josipina, Maribor — Zupančič Ivan, trgovska agentura, Maribor.
394. Behić Anton, Zagreb — Hribar M., tovarna slaničnikov, Mengeš.
395. Zagorac Dejan, Split — Kramar Miloš, izdelovanje raznih gumbov, Kamnik.
396. Radaković Nikola, Sabac — »Mirim«, Karel Zalokar, d. z. o. z., tov. hranil, Maribor.
397. Japelj Anton, Ljubljana — Hochban Terezija, trgovska agentura s kemično-tehničnimi predmeti, Ljubljana.
398. Bezenšek Jerica, Gradec — H. Suttner, radio oddelek, trgovina z radio-aparati in njih deli, Ljubljana.
399. Vozelj Stane, Ljubljana — Grašič Franc, izdelovanje čevljev, Kranj.
400. Levičnik Hinko, Ptuj — Lenart Fran Sal., trgovina z manufakturnim in tekstilnim blagom na debelo, izdelovanje perila, Ptuj.
401. Ožeg Franjo, Varaždin — Pinter & Lenard, trgovina z železnino, Maribor.
402. Kušar Mihael, Podutik — Kukman Mihael, klobučarstvo, Ljubljana-Siška.
403. Goldfinger Samuel, Zagreb — Josip Vidmar, prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic, tovarna dežnikov in nogavic, Ljubljana.

404. Mayer Adolf, Maribor — J. Pregrad »Trgovski dom«, veletrgovina, Maribor.
405. Milnar Leander, Ziri — Postolarska zadruga r. z. z o. z., čevljarstvo, Ziri.
406. Prelas Hilda, Beograd — Inž. Franc Lavrič, trgovina s pisalnimi stroji, Ljubljana.
407. Sem Josip, Celje — Dobovičnik Franc, trgovina z manufakturnim blagom, industrija prešitih odevi in perila, Celje.
408. Polgar Josip, Ljubljana — Prelog Karel, trgovina z volnenim blagom in galanterijo, Ljubljana.
409. Klančar Franc, Rob pri Škofljici — Kukman Mihael, klobučarstvo, Ljubljana-Siška.
410. Zupan Gotthard, Vir — Tiskarna »Kolektor«, Albin Pogačnik, akcidenčna tiskarna, Kranj.
411. Rosman Aleks, Ljubljana — Akcijska družba za kemično industrijo, kemična industrija, Ljubljana.
412. Smaje Lojze, Trbnice — Boškovič Oton, tovarna pil, Bistrica, obč. Kover.
413. Mencej Ivanka, Maribor — Soklič T., izdelovanje in prodaja štamplik in v to stroko spadajočih potrebščin, Maribor.
414. Marinič Josip, Sv. Peter v Sav. dolini — Grašič Franc, izdelovanje čevljev, Kranj.
415. Mihevc Alojzij, Beograd — »Pekatelec«, družba z o. z., tovarna testenin, Ljubljana.
416. Koroša Radovan, Maribor, Jugoslavenska P. Beiersdorf & Co., d. z. o. z., proizvajanje kemično-tehničnih in kozmetičnih izdelkov, Maribor.
417. Golob Jožef, Zgornja Senarska — »Jugoslavija«, splošna zavarovalna družba, zavarovalnica, Ljubljana.
418. Elyon Josip, Ljubljana — Sok Ivan, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana.
419. Struel Jakob, Slovenjgradec — Commerce d. d., trgovina z manufakturnim, Ljubljana.
420. Šnopl Anton, Maribor — Voršič Fran, trgovina s »Phoxal« hranilom, Maribor.
421. Arko Franc, Globel — Zveza lesnih domačih obrti v Ribnici r. z. z o. z., trgovski oddelek, izdelovanje lesnih izdelkov, Sodražica.
422. Miljevič Bogdan, Split — Milarna & svečarna, d. d., milarna in svečarna, Ljubljana.
423. Zemljak Maks, Ljubljana — Tiskarna »Mercur« trg.-ind. d. d., tiskarna, knjigoveštvo, tokarstvo in izdelovanje usnjatega, galanterijskega in kartonažnega blaga, Ljubljana.
424. Drakler Josip, Ljubljana — »Resac« družba z o. z., trgovina z mešanim blagom, Ljubljana.
425. Imenski Josip, Zagreb — Bergelj & Samojlov, d. z. o. z., izdelovanje kovčkov, torbic in drugih usnjenih izdelkov, Ljubljana.
426. Trauner Karel, Ljubljana — »Resac«, družba z o. z., trgovina z mešanim blagom, Ljubljana.

427. Kosanović Miloš, Zagreb — Verbič Tone, tovarna usnja, Vrhnika-Sap.
428. Molan Ivan, Ljubljana — Rabič Teodor, izdelovanje štamplik in grafičnih izdelkov, Ljubljana.
429. Rijavec Gabrijel, Osijek I — »Metka«, mehanična tkalnica družba z o. z., mehanična tkalnica, Celje.
430. Sabo Mihael Josip, Subotica — Schauer Friderik, krojaštvo (razpečavanje krojnega kota), Kočevje.
431. Tavčar Avgust, Moste pri Ljubljani — »Pekoc«, družba z o. z., prodaja in tovarna čevljev, Ljubljana-Tržič.
432. Lojze Josip, Globel — Zveza lesnih domačih obrti v Ribnici r. z. z o. z., trgovski oddelek, izdelovanje lesnih izdelkov, Sodražica.
433. Paulus Katarina P., Beograd — Inž. Franc Lavrič, trgovina s pisalnimi stroji, Ljubljana.
434. Zorjan Janez, Partinje — »Jugoslavija«, splošna zavarovalna družba, zavarovalnica, Ljubljana.
435. Oblak Josip, Dobruška — Kopač Ivan, čevljarstvo, Dobruška, obč. Ziri.
436. Možina Franc, Ljubljana — Zorn Franc, tvornica kovčkov, aktovk, šolskih map, nogometnih žog, nahrbtnikov itd., Ljubljana.
437. Muršec Maks, Ptuj — »Metka«, družba z o. z., mehanična tkalnica, Celje.
438. Močnik M., Maribor — Voršič Fran, trgovina s »Phoxal« hranilom, Maribor.
439. Kaučič Rudolf, Nova vas — Bogataj Lovrenc, čevljarstvo, Nova vas, obč. Ziri.
440. Lipšič Josip, Bjelovar — Milarna & svečarna d. d., milarna in svečarna, Ljubljana.
441. Hodot Josip, Maribor — Anglo-Jugoslovensko petrolejsko d. d., trgovina s petrolejem itd., Maribor.
442. Cvetko Alojzija, Ločič — Čeh Josip, trgovina z drobnico, Ločič.
443. Fras Janez, Dolič — Čeh Josip, trgovina z drobnico, Ločič.
444. Burger Vojteh, Ljubljana — »Radio«, reg. zad. z o. z., trgovina z radio aparati, Ljubljana.
445. Dolenc Alojzij, Ljubljana — »Radio«, reg. zad. z o. z., trgovina z radio aparati, Ljubljana.
446. Gajšek Josip, Maribor — Voršič Fran, trgovina s »Phoxal« hranilom, Maribor.
447. Česnik Pavel, Ljubljana — »Totrac«, družba z o. z., tovarna trakov, Ljubljana.
448. Weiss Saša, Zagreb — »Metka«, družba z o. z., mehanična tkalnica, Celje.
449. Praprotnik Rudolf, Ponova vas — »Jugoslavija«, splošna zavarovalna družba, zavarovalnica, Ljubljana.
450. Wesiak Alojz, Maribor — »Weka«, lastnik Karl Wesiak, trgovina s pohištvo, podobami, preprogami in klavirji, Maribor.

451. Kurth Robert, Maribor — Kurth Elemar, trgovina z manufakturno, Maribor.
452. Abram ing. J. Avgust, Beograd — Marx Ljudevit, tovarna lakov d. d., tovarna lakov, Domžale.
453. Goltes Adolf, Ljubljana — Jadransko-posavska čevljarica, družba z o. z., čevljarica, Kranj.
454. Špelič Alojzij, Ljubljana — Kalin Savel, trgovina s surovimi kožami, Ljubljana.
455. Novosel Stane, Ljubljana — Crobath Franc, družba z o. z., industrija perila in splošne konfekcije, Kranj.
456. Waldinger Vili, Zagreb — Rakusch D., veletrgovina z železnino, Celje.
457. Brumec Josip, Ljubljana — Franc Ksav. Souvan, trgovina z manufakturno na debelo in drobno, Ljubljana.
458. Mošič Viktor, Maribor — Ehrlich Avgust, vlogovne predilnice, tkalnice in tvornice vate, Maribor.
459. Slavič Franjo, Bunčani — Mariborska afinerija zlata, reg. družba z o. z., afinerija zlata, Maribor.
460. Kunjč Ferdinand, Celje — Tvornice Zlatorog, tvornice mila, sveč, sode, pralnih praškov in toličnih izdelkov, Maribor.
461. Igljč Avgust J., Ljubljana — »Indus«, družba z o. z., tovarna usnja in usnjatih izdelkov, Ljubljana.
462. Heinrich Josip, Zagreb — Celjska tekstilna tovarna Bergman in drug, tvornica tkanin, Celje.
463. Aheč Renato, Slov. Bistrica — Biesik Olga, fotografski atelje, Maribor.
464. Černica Georg, Maribor — »Mirim«, Karel Zalokar, družba z o. z., tovarna hranil, Maribor.
465. Kerpner Matko, Zagreb — Urbanc Feliks, trgovina z manufakturno na debelo in drobno, Ljubljana.
466. Kraner Leo, Ljubljana VII — Kolinska tovarna hranil d. d., tovarna hranil, Ljubljana.
467. Karadžić Petar N., Beograd — Kolinska tovarna hranil d. d., tovarna hranil, Ljubljana.
468. Kocijan Ivan, Ljubljana — Kolinska tovarna hranil d. d., tovarna hranil, Ljubljana.
469. Radišič Peter, Zagreb — Kolinska tovarna hranil d. d., tovarna hranil, Ljubljana.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1935.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Predsednik: Ivan Jelačić s. r. Tajnik: Ivan Mohorič s. r.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Zunanja trgovina

Opozorilo izvoznikom v Grčijo

Znano je, da so ostale že od leta 1930., ka je grška vlada uvedla strogo devizno kontrolo, terjatve naših izvoznikov v Grčijo deloma neporavnane. Ker se namerava sedaj to vprašanje definitivno rešiti, naj izvozniki, ki imajo v Grčiji še kako terjatve, to pismeno sporočijo Zbornici za TOI v Ljubljani. Sporočiti je točen naslov našega izvoznika in grškega dolžnika, dolžno vsoto v valuti, kakor se je glasil račun, datum računa in rok morebitnega zadnjega že plačanega obroka.

Češkoslovaška uvaža vedno manj prašičev in masti

Leta 1932. je uvozila Češkoslovaška še 135.260 svinj, l. 1933. 110.230, l. 1934. pa samo še 83.330. Prav tako je nazadovol uvoz masti od 19.200 ton v l. 1932, na 15.800 ton v l. 1933 in na 13.000 ton v l. 1934. Nazadovanje uvoza je zlasti zadelo države Male antante, kakor dokazujejo naslednje številke:

Češkoslovaška je uvozila svinj (v tisočih) iz:

	1934	1933	1932
Rumunije	26	28	43
Jugoslavije	22	48	56
Madjarske	20	22	14
Poljske	10	2	14

Masti pa je uvozila (v tisoč centih) iz:

	1934	1933	1932
Madjarske	43	53	33
U. S. A.	28	41	98
Nizozemske	26	24	38
Danske	18	22	3
Jugoslavije	14	17	20
Rumunije	0	1	2

Italijanski Uradni list objavlja zakonski dekret, s katerim se določa Reka kot pristanišče za madjarsko trgovsko mornarico. Italija prepusti Madjarski posebna skladišča in prostore za carinske urade.

Rumunija je v zadnjem polletju izvozila 48 milijonov ton petroleja.

Mednarodna konferenca za trgovinsko mornarico je bila v soboto zaključena v Londonu. Med drugim je konferenca sklenila, da se ustanovi mednarodni fond za kompenziranje zastarelih ladij.

Francija bo omejila uvoz premoga iz Posarja, kakor je izjavil predsednik vlade Flandin, od 4 in pol milijona ton na 2 milijona ton.

Angleška premogovna industrija si prizadeva, da bi Francija v bodoče mesto v Posarju naročala njej potrebni premog v Angliji.

Doma in po svetu

Polkovnik Švabič, ki je leta 1918. ustavil italijansko prodiranje pri Vrhniki, je umrl v Beogradu. Slava njegovemu spominu!

Za rektorja ljubljanske univerze je bil izvoljen prof. dr. Maks Samec.

Cela vrsta prvih gospodarskih organizacij Jugoslavije je poslala finančnemu ministru brzojavke, v katerih mu izraža svoje priznanje in zaupanje za znižanje obrestne mere in za njegov govor v Narodni banki.

Na seji vlade je bil izvoljen odbor ministrov, ki bo izdelal nov načrt zakona o zaščiti kmeta ter denarnih zavodov.

Žebotove kandidatne liste za senatorske volitve sodišče ni potrdilo, ker da ni moglo smatrati k prvi poli z imeni kandidatov in namestnikov vseh štirih pol z imeni predlagateljev kot bistveni del kandidatne liste.

Delovni čas je določila banska uprava Savske banovine za branjarje od 6. do 12. ter od 14. do 20. ure.

Dr. Artukovića, ki je zasnoval znano ponesrečeno vstajo v Liki, in ki ga je izročila Francija našim oblastem, so pripeljali pod močno vojaško stražo v zapore drž. sodišča za zaščito države v Beograd.

Papež Pij XI je sprejel v avdienci madjarskega nadrabina Hevešija, ki ga je prosil za pomoč proti preganjanju Židov.

Za šefa francoskega generalnega štaba je imenoval ministrski svet generala Gamelina.

Ludwig Bernhard, znani nemški gospodarski znanstvenik je umrl v Berlinu.

Hitler obišče takoj po priključitvi Posarja k Nemčiji Posarje.

Lloyd George je na proslavi svojega 72. rojstnega dne izjavil, da se zopet vrne v politično življenje. Izdelal je tudi že podoben nov gospodarski načrt. Med drugim predlaga nacionalizacijo vseh velikih rudnikov.

Znani narodno-socialistični agitator Habicht, ki je zlasti deloval za priključitev Avstrije k Nemčiji, se je vrnil v München, kjer bo zopet prevzel vodstvo nar. socialistične agitacije proti avstrijski vladi.

Srednjeevropska konferenca bo najbrže sklicana za ureditev vseh srednjeevropskih političnih in gospodarskih vprašanj. Velik gospodarski kongres evropskih držav bo v dneh od 15. do 17. maja t. l. v Bruslju.

Narodni socialisti so začeli širiti po Gdanskem, Avstriji in v belgijskih mestih Eupen in Malmedy letake, v katerih zahtevajo za vse te kraje plebiscit o njih priključitvi k Nemčiji.

Paragvajske čete so zasedle vse ozemlje v Gran Chacu, zaradi katerega je nastala vojna med Bolivijo in Paragvajem. Če je v rokah Paragvajcev tudi vse petrolejsko ozemlje, ni iz poročila razvidno.

Po statistiki nemškega ministrstva za propagando je bilo koncem leta 1934. v Nemčiji 408 milijonov protestantov ali 62 odstotkov vsega prebivalstva, 211 milij. ali 32,5 odstotka katolikov, 24 milijona ali 4 odstotke brezvercev in okoli pol milijona Židov.

Orožnikom v južni Tirolski je italijanska vlada naročila, da se morajo naučiti nemško, da bodo mogli s prebivalstvom nemško občeati.

Mednarodne vojaške čete zapuste baje

Posarje že dne 1. februarja. Kot prve zapuste Posarje italijanske čete.

Belgijske železnice so linearno znižale tarife za prevoz blaga za 10 odstotkov.

Državno šolo za časnikarje ustanove v Berlinu. Šola bo vzgajala slušatelje v narodno socialističnem duhu.

V Nemčiji je 6.100.000 radijskih naročnikov. V enem letu je njih število naraslo za en milijon.

Število porodov je na Švedskem v zadnjih desetih letih padlo za polovico. Nekateri predlagajo posebne nagrade materam, da bi se dvignilo število rojstev.

Največji kraljevski pohodnik v britanskem imperiju je maharadža od Burdvana, ki plača na leto 300.000 funtov (okoli 75 milijonov dinarjev) dohodnine.

Nemško letalo, ki je opravljalo pošto službo na progi Nemčija—Južna Amerika, je strmoglavilo na tla v bližini Bodenskega jezera. Pilot in telegrafist sta se ubila.

Stražna rudniška nesreča se je pripetila v rudniku Srbski Balkan v bližini Zaječarja, ki je last nekdanjega srbskega ministrskega predsednika Genčića. Eksplozirala je metan. 12 rudarjev je mrtvih, več pa težko in lahko ranjenih.

Poostren konkurzni zakon na Poljskem

Poljski pravosodni minister je izdal pravilnik k novemu konkurznemu zakonu, ki je stopil dne 1. januarja v veljavo. Po tem pravilniku je nova praksa za ugotovitev premoženjskega stanja dolžnikov zelo enostavna. Novost je, da je dovoljena tudi osebna preiskava dolžnika, da se ugotovi njegovo premoženjsko stanje. Osebni preiskavi pa mora prisostvovati organ sodišča. Kazni za zlorabe in kršitve konkurznega zakona so zelo poostrene.

Zboljšanje v Angliji

Družba manchestrskih klirinških bank poroča, da je vsota tekočih računov v letu 1934. znašala 498 milijonov 330.224 funtov. To je po letu 1930. najvišja vsota. Takrat so dosegli tekoči računi nad 530 milijonov 750 tisoč. Lanska vsota je pa tudi za 4,2% višja od one iz l. 1933. (478 milijonov 89.565). Te številke dokazujejo, da se je manchestrska poslovna delavnost znova povečala.

Spedijsko podjetje

R. Ranzinger

Ljubljana Telefon 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Naročite in širite

„Trgovski list“